

Javaslat a

„Boros Pince és prэшáz”

települési értéktárba történő felvételéhez.

Készítette:

Tálas-Molnár Erika

..... (alíírás)

Cserkeszölő, 2022. 02. 04.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: **Tálas-Molnár Erika**

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Tálas-Molnár Erika**

Levelezési cím: **5465 Cserkeszölő Csokonai u 2/c**

Telefonszám: **+36704249412**

E-mail cím: **molnarerika85@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Boros Pince és préház**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
- nem**

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

5465 Cserkeszölő, Tópart tanya 7, hrsz.: 0265

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési**
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: **Cserkeszölő Települési Értéktár**

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Boros Pince és préház

---

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

Cserkeszölő nyugati szélén, az egykori kastély mellett épült a borospince egy homokbucka alatt, az egyetlen a korabeli majorsági épületek közül, amely túlélte az idők viharait.

1983 óta műemléki védelem alatt áll, az egykori Baghy – Szinyei Merse kastély mellett 1902-ben épült borospince és prэшáz (Tópart 7. hrsz.: 0265).

1945 előtt a Szinyei Merse család szőlőbirtokának központja volt. A tulajdonos, Szinyei Merse Félix, Szinyei Merse Pál híres festőművész fia volt. Ebben a boros pincében készült a híres ürmös bor.

A pincét először a helyi Magyar- Román Barátság MGTSZ újíttotta fel 1984-ben.

A prэшáz újbóli teljes felújítására a 103/2012. (X. 1.) VM rendelet alapján, vidéki örökség megőrzéséhez LEADER Helyi Akciócsoportok közreműködésével 2012-től igénybe vehető támogatások keretében került sor. A megítélt támogatás összege 9.746.907 Ft.

Kisebb domb lábánál, szabadon álló, téglalap alaprajzú, kontyolt nyeregtetővel fedett borház, végfalán lévő bejárata előtt faoszlopokra támaszkodó tornáccal. A nyitott fedélszékes borházból, faragott, rozettás ajtó mögött lépcső vezet le a dongaboltozatos borkóstolóba, innen nyílik az arra merőleges hossztengetyű, kéthajós, csehboltozatos borospince.

A borospince és a prэшáz a homokdombba süllyesztve helyezkedik el. Az épület vályog falazatú, nádfedeles, elő tornácos. A nádtetős előtér a szőlő feldolgozására szolgált. Az épület alatt alapozás található, a lábazati fal téglából készült.

Az épület, a felújítást megelőzően életveszélyes állapotú volt:

- a nádtető beszakadt, így a vályog falazat szétázott és kidőlt, így gyakorlatilag az épület bejárati oldala, illetve az elő tornác állt, a többi része ledőlt,
- a nyílászáró szerkezetek elkorhadtak, kidőltek,
- a prэшáz pince része a síp kritikus állapota miatt megközelíthetetlen volt.

A felújítás során a homokdomb elbontásra került, így az épület alá sávalapozás került, majd falazatai vályogból készültek belső- és homlokzatvakolattal nádszövetre, mészfestéssel. A falazatok nedvesség elleni szigetelése megoldott. Az épület lábazata kisméretű, tömör

téglából készült. A falazatba bevésvé kerültek az elektromos vezetékek.

Az új tetőszerkezet I. osztályú fűrészelt fenyőfából készült, az eredeti méreteknek megfelelően, lécezéssel, nádfedéssel. Födém nem készült, de a présház eleje és vége a kötőgerendák szintjén deszkázásra került. Az épületen belül és a tornác részen a padlóburkolat kisméretű téglából készült. A nyílászárók szintén felújításra kerültek, közöttük a présház kétszárnyú bejáratú ajtaja is, értékes faragvány motívumokkal.

Összességében tehát elmondható, hogy a történelmi jelenetösszeggel bíró présház teljes felújítása során hűen visszatükrözi a táj történelmi szépségét.

Az épület helyi termékek bemutató helyiségeként, illetve különféle falusi rendezvények helyszínéül szolgál, mely hozzájárul a térség turisztikai látványosságaihoz is

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Alapvető fontosságú a községünk múltjával kapcsolatban. Az épített értékeink, helytörténetünk egyik meghatározó jelentőségű épülete.

Vannak még számos, kiaknázatlan lehetőséget adó területei.

Műemlék védelem alatt áll.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- Kun Mária: Hogyan emlékeznek Szinyei Merse Pálra Cserkeszölön? Cserkeszölő, 1969
- Szolnok megye műemlékei. Szolnok, 1988.
- Virág Zsolt: Magyar kastélylexikon, 6-7. Budapest, 2005
- <http://cserkekastely.hu/>

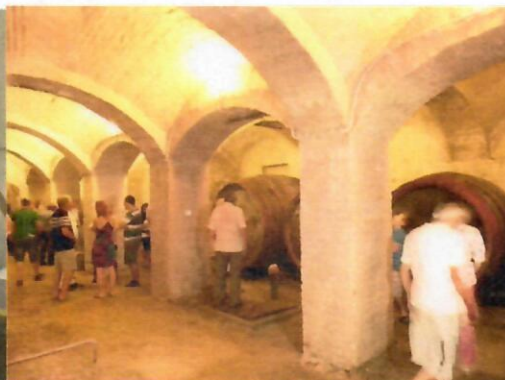
9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://www.cserkeszolokastely.hu/pince-es-borhaz/>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek.
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

mester jelöltek és a képviselő-jelölteket a Helyi Választási Bizottság nyilvántartásba veszi. Szavazni 3 szavazókörben lehet, az eddigieknek megfelelően:

001. számú szavazókör

(Községháza)

002. számú szavazókör

(Gondozási Központ)

003. számú szavazókör

(Szociális fólia melletti épület)

A szavazás reggel 6 órától este 19 óráig tart.

A helyi önkormányzati képviselői és polgármesteri választásokon Helyi Választási Bizottság működik, melynek tagjait a képviselő-testület választja meg. A választási bizottságokba a jelölteknek lehetőségük van tagokat delegálni.

A választási eredmény megállapítása

A szavazólapon a választópolgár akár egy, akár több, de legfeljebb annyi jelöltre szavazhat, ahány egyéni listás mandátum a településen kiosztható.

Az egyéni listán képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint (6) a legtöbb érvényes szavazatot kapták. Szavazategyenlőség esetén sorolással kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot.

Ha az egyéni lista jelöltjét polgármesternek is megválasztották, törölni kell az egyéni listáról, és helyébe a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép.

A megyei listákra külön szavazólapon lehet szavazni úgy, hogy a választópolgár a szavazólapon szereplő listák közül egyet választ.

A polgármestert a települések választópolgárai közvetlenül választják. A választópolgár érvényesen csak egy jelöltre szavazhat. Polgármester az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.

A Helyi Választási Bizottság választott tagjainak névsora, valamint a választással kapcsolatos fontosabb időpontok külön tájékoztatóban szerepelnek.

Dr Héczesi Eszter
HVI vezető

TÁJÉKOZTATÓ

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2014. október 12. napjára kitűzött választása fontosabb dátumairól:

- Jelöltállításához szükséges ajánlások számának meghatározása 2014. 08. 18-ig (2014. augusztus 15-i adatok alapján),
- Ajánlóívek átadása legkorábban 2014. 08. 25-én,
- Jelöltek bejelentése legkésőbb 2014. 09. 08-án 16 óráig,
- Jelölő szervezet a jelölést legkésőbb 2014. 09. 09-én 16 óráig vonhatja vissza
- A választási kampányidőszak 2014. augusztus 23-tól 2014. október 12-ig
- 2014. október 12-én választási gyűlés nem tartható,
- 2014. október 12-én politikai reklámot nem lehet közzétenni.
- Jelöltek sorrendjének sorsolása 2014. 09. 08. 16 óra után
- Értesítés megküldése névjegyzékbe vételről Nemzeti Választási Iroda 2014. augusztus 25-ig (aki augusztus 15-ig szerepel a névjegyzékben),
- Értesítés megküldése névjegyzékbe vételről Helyi Választási Iroda (aki augusztus 15. után kerül a névjegyzékbe),
- Átjelentkezhet az, akinek legkésőbb 2014. június 23-ig létesített tartózkodási helyének érvényessége legalább 2014. október 12-ig tart.
- Az átjelentkezésre irányuló kérelem beérkezése legkésőbb 2014. október 10-én 16.00 óráig,
- Átjelentkezés visszavonása legkésőbb 2014. október 10-én 16.00 óráig,
- Mozgóurna iránti kérelem beérkezése a Helyi Választási Irodához 2014. október 10-én 16.00 óráig vagy
- 2014. október 12-én, legkésőbb 15.00 óráig a szavazatszámoló bizottsághoz.
- A választási bizottság megbízott tagjának bejelentése legkésőbb 2014. szeptember 26-án 16.00 óráig
- A választási bizottság megbízott tagját a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagját a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni.

Helyi Választási Iroda

Átadták a borospincét

A Cserke Vitéz Napok keretében került átadásra a Szinyei-Merse kastély borospincéje. Szokolai Lajos polgármester elevenítette fel a kastély és a pince múltját, majd Boldog István országgyűlési képviselő mondta el ünnepi gondolatait. Zeisel László, a Tiszazugi Hegyközségek elnöke beszélt az alföldi borvidék jellegzetességeiről, majd borkóstolással zárult a megnyitó ünnepség, ahol a Szombati pincészet és a Vándorok Borászat nedűit kóstolhatták meg az érdeklődők.

Az egykori Szinyei Merse-kastélyhoz tartozó, 1902-ben épült borospince műemléki védelem alatt áll, mely a Szinyei Merse család szőlőbirtokának központja volt. Ebben a boros pincében készült a híres ürmös bor. A pince hosszú éveken át felújításra várt, míg ez év tavaszán az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Leader támogatásával megkezdődhetek a renoválási munkák. Várhatóan a település egyik színpontja, turisztikai látványossága lesz a Szinyei Borospince. Ahogy Boldog István fogalmazott beszédében, az a közösség, amely őrzi a múltját, örökké fog élni.

Mondi Viktor, pályázati referens

